تعریف شاخه بری:

شاخه بری عمل بریدن یا قطع کردن قسمت هایی از اندام نباتات بر اساس فرمول و هدف معینی است که با این عمل در رشد ،قدرت نمو بدنی ،حاصلدهی درختان و شکلدهی آنها دخالت می نماید که در نتیجه مقدار محصول افزایش یافته و نبات بنحو صحیح و دلخواه پرورش می یابد.

اهمیت و نتایج شاخه بری:

1- افزایش عمر درخت

2 - افزایش میزان محصول

3- ایجاد شکل و اسکلت مطلوب

4- جوان کردن درختان مسن

5 -افزایش کیفیت میوه

6- جلوگیری از ریزش میوه

شاخه بری انگور:

جریان شاخه بری تاک های انگور در فارم تحقیقاتی بادام باغ، کابل

تاک انگوریکی از شاخه بر، پذیر ترین درختان میوه بوده که به دلیل رشد سالانه باید همه ساله شاخه بری شود و در انگورموقع شاخه بری بیش از 80 % از شاخه های آن حذف می گردد.به همین دلیل اصطلاحی است که می گوییم (قیچی باغبانی کلید رمز حاصلدهی انگور است) یعنی شاخه بری انگور از همه عملیات باغی مهمتر است. منظور از شاخه بری انگور ،کم کردن تعدادی از شاخه های اضافی و غیر بارور و کوتاه کردن بقیه آنها می باشد، بطوریکه تعادل بین ریشه و اندامهای هوایی برقرار گردد ، تا در ادامه آن بتوانیم میوه کافی با کیفیت بالا بدست آورده و همچنین زمینه رشد را که تامین کننده میوه سال آینده است، فراهم ساخت. برای شاخه بری نبات، بطور کلی باید به 2 مطلب مهم توجه کرد .یکی شکل دادن به درخت و دیگری کنترل محصول، بگونه که میوه در تمام قسمت های آن پخش شود . در دیگر درختان میوه این دو عمل مهم بطور همزمان انجام می شود ، اما در تاک انگور کاملا جدا از یکدیگر صورت می پذیرد زیرا سیستم های مختلفی برای پرورش انگور وجود دارد که برای هر سیستم باید شاخه بری ویژه ای را انجام داد بطور کلی شاخه بری صحیح، علاوه بر تنظیم مقدار محصول سالانه، کیفیت میوه را بالا می برد.

تاک های مثمر انگور در فارم تحقیقاتی بادام باغ، کابل

وقت مناسب شاخه بری:

فصل شاخه بری در تاک انگورعملیات شاخه بری تاک انگور، بطور معمول در 2 فصل اجرا می گردد.

1- شاخه بری خشک (زمستانی) که همان شاخه بری بهره برداری بوده که در دوره استراحت تاک انگور و در زمستان صورت می پذیرد.

2- شاخه بری سبز (تابستانی)که همان شاخه بری مکمل شاخه بری زمستانه بوده و در دوره فعالیت تاک انگور یعنی در تابستان انجام می گیرد.

شاخه بری خشک (زمستانی) عبارت از حذف شاخه های خشکیده ی ضعیف و بیمار و یا شاخه های بارده همان سال و باقی نهادن شاخه های مناسب با تعدادی معینی جوانه بر روی آنها ، بطوریکه این جوانه ها بتوانند در سال بعد ،حاصلدهی تاک را تامین کنند

شاخه بری سبز (تابستانی) این نوع شاخه بری را می توان تکمیل کننده شاخه بری خشک دانست ، چرا که این عمل باعث توزیع صحیح و منظم مواد غذایی در اندام های نبات می شود. این شاخه بری، هنگامی بر روی تاک انگور انجام می گیرد که جوانه ها شروع به رشد کرده باشند این شاخه بری را می توان در تمام فصل نمو تاک ادامه داد.

شاخه بری خوب باعث حاصلدهی با کیفیت کمیت میگردد، فارم تحقیقاتی بادام باغ، کابل

انواع شاخه بری خشک (زمستانی)

الف- شاخه بری شکلدهی: از سال اول غرس نهال در باغ تا سال شروع حاصلدهی ، نهال های کاشته شده بر حسب شرایط آب و هوا، نوع خاک و نوع سیستم انواع سیستم ایستاده بروی سیم وسیستم شاخه بری عنعنوی شکلدهی می شوند. با انجام این شاخه بری اسکلت انگور شامل تنه، بازوها و شاخه های میوه دهنده در طول سه سال پرورش در محل مناسب خود تعیین و تربیت می یابند بطور کلی قبل از شروع حاصل دهی انگور، اندام درختچه انگور باید در طول سه سال شکل دهی کاملا تشکیل شده باشد.

ب - شاخه بری حاصلدهی در انگور: از سال چهارم بعد از تشکیل اسکلت و اندام انگور با شاخه بریهای شکلدهی در سه سال قبل (بار دهی انگور شروع و همه ساله شاخه بری حاصل دهی در تاکستان انجام می گردد. این شاخه بری را بعد از ریختن برگها در خزان تا قبل از باز شدن جوانه ها در بهار می توان انجام داد ولی در مناطق سردسیر بهتر است بعد از سپری شدن یخبندان زمستان در اواخر زمستان الی اوایل بهار انجام گیرد. در هنگام شاخه بری باید سه هدف عمده راموررد توجه قرار دهیم.

1-برداشت حداکثر محصول در همان سال.

2- پیش بینی و تامین شاخه ها ی چوب و جوانه های ذخیره برای سال آینده.

3-بالا بردن عمر تاک.

نمایی از تاک های شاخه بری شده ، فارم تحقیقاتی بادام باغ، کابل

نظر به تجارب سالهای گذشته که انجام یافته است بصورت کل شاخه بری انگور نظر به نوع بدو شکل ذیل سفارش میگردد:

الف –شاخه بری کوتاه (spur pruning): قطع نوده ها به 4-2پندک که بنام شاخه بری کوتاه یاد میشود این نوع شاخه بری در ورایتی های انگوریکه پندک قاعده شان خاصیت تولید میوه رادارند صورت میگیرد مانند انگور طایفی و بصورت عموم تمامی انواع انگوریکه میوه آن دانه دارد بشکل کوتاه شاخه بری صورت میگیرد.

ب - شاخه بری نوده (canes pruning): دراین نوع شاخه بری بالای نوده تعداد زیاد پندک ها گذاشته میشود وشکل شاخچه را بخود اختیار میکنند از این جهت بنام شاخه بری نوده یاد میشود. و این شاخه بری نیز به دو شکل صورت میگیرد:

1 – شاخه بری کوتاه (short prunin): در این نوع شاخه بری نوده تاک از 4 - 7 پندک قطع میگردد.

2 – شاخه بری دراز (long pruning): در این شاخه بری نوده تاک از 15-8 پندک قطع میگردد.

شاخه بری نوده بصورت عموم بالای ورایتی های صورت میگیرد که میوه آن بیدانه باشد مانند انگور کشمشی، شندو خانی و غیره.

خوشه بالای تاک شاخه بری شده به شکل کوتاه (short pruning)، فارم تحقیقاتی بادام باغ، کابل

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی

ریاست تحقیقات تطبیقی و توافقی

شاخه بری تاک انگور

آدرس: ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی، بادام باغ، کابل

ویب سایت: www.aria.gov.af

ایمل آدرس: aria@mail.gov.af

شماره تماس: 0700257522

تهیه کننده: دیپارتمنت تحقیقات میوه جات

تصحیح کننده: کمیته نشرات آریا (قدرت الله صوفی زاده، فردوس برومند، محمد حنیف افضلی و سید طایف قاسمی)

Agriculture Research Institute of Afghanistan